

II

(Icke-lagstiftningsakter)

REKOMMENDATIONER

RÅDETS REKOMMENDATION (EU) 2021/119

av den 1 februari 2021

om ändring av rekommendation (EU) 2020/1475 om en samordnad strategi för inskränkningar i den fria rörligheten med anledning av covid-19-pandemin

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 21.2, 168.6 och 292 första och andra meningen,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

- (1) Den 13 oktober 2020 antog rådet rekommendation (EU) 2020/1475 om en samordnad strategi för inskränkningar i den fria rörligheten med anledning av covid-19-pandemin ⁽¹⁾. Genom rekommendationen fastställdes en samordnad strategi på följande grundläggande punkter: tillämpning av gemensamma kriterier och gränsvärden för beslut om huruvida inskränkningar i den fria rörligheten ska införas, kartläggning av risken för spridning av covid-19 som baseras på en överenskommen färgkod, samt en samordnad strategi för vilka åtgärder, om några alls, som bör tillämpas på personer som reser mellan områden, beroende på risken för smittspridning i dessa områden.
- (2) Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar har på grundval av de kriterier och gränsvärden som anges i den rekommendationen en gång i veckan offentliggjort en karta över medlemsstaterna, indelad i regioner, som underlag för medlemsstaternas beslut ⁽²⁾.
- (3) Såsom anges i skäl 15 i den rekommendationen bör kommissionen, med tanke på att den epidemiologiska situationen förändras med bistånd från Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar, regelbundet bedöma de kriterier, databehov och gränsvärden som anges i denna rekommendation, samt även om andra kriterier bör beaktas eller om gränsvärdena bör anpassas, och den bör översända sina resultat till rådet för övervägande tillsammans med ett förslag om ändring av rekommendationen.
- (4) Två faktorer påverkar pandemins nuvarande utveckling. Å ena sidan har massvaccinationer genomförts sedan början av 2021 och miljontals européer har redan vaccinerats mot covid-19. Men, som det konstateras i meddelandet från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet och rådet *Med förenade krafter mot covid-19* ⁽³⁾, ökar infektionerna och tills vaccinationerna administreras i den omfattning som krävs för att vända pandemin kommer

⁽¹⁾ EUT L 337, 14.10.2020, s. 3.

⁽²⁾ Tillgänglig på <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/situation-updates/weekly-maps-coordinated-restriction-free-movement>

⁽³⁾ COM(2021) 35 final.

det att krävas fortsatt vaksamhet, restriktioner och folkhälsokontroller. EU och medlemsstaterna måste i synnerhet gripa in för att minska risken för en potentiellt kraftigare infektionsvåg, som kännetecknas av de mer smittsamma nya varianter av SARS-CoV-2-viruset som redan förekommer i hela Europa.

- (5) Att nya varianter av viruset uppträtt på sistone är verkligt oroande. Även om det för närvarande inte finns evidens för att de orsakar allvarligare sjukdom tycks varianterna vara omkring 50–70 % mer smittsamma ⁽⁴⁾. Det betyder att viruset kan spridas lättare och snabbare och därmed öka belastningen på hårt pressade vårdssystem. Detta är sannolikt en av orsakerna till att antalet sjukdomsfall ökat betydligt i de flesta medlemsstater de senaste veckorna.
- (6) I sin senaste riskbedömning av spridningen av de nya oroande varianterna av SARS-CoV-2 i EU/EES ⁽⁵⁾ anger Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar att risken i samband med introduktion och samhällspridning av oroande varianter har ökat till hög/mycket hög.
- (7) Som ett av alternativen för att hantera denna risk rekommenderar Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar att icke nödvändiga resor undviks för att bromsa införseln och spridningen av de nya oroande varianterna av SARS-CoV-2. Utöver rekommendationerna om undvikande av icke nödvändiga resor och reserestriktioner för smittade personer bör åtgärder i samband med resor som karantän och testning av resenärer kvarstå, i synnerhet för resenärer från områden med högre incidens av de nya varianterna. Om sekvensering fortfarande är otillräckligt för att utesluta möjligheten av en högre förekomst av de nya varianterna, i enlighet med ECDC:s vägledning om genomsekvensering, bör proportionella åtgärder också övervägas för resor från områden där det finns en fortsatt hög grad av samhällspridning.
- (8) Mot bakgrund av rekommendationerna från Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar bör rekommendation (EU) 2020/1475 därför ändras i enlighet med detta.
- (9) För att ta hänsyn till den mycket höga samhällspridningen, eventuellt kopplad till de nya oroande varianternas högre smittsamhet, bör en ny färg (mörkröd) läggas till på den karta som offentliggörs varje vecka av Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar. Denna färg bör ange områden där viruset cirkulerar på mycket höga nivåer, bland annat på grund av mer smittsamma oroande varianter.
- (10) Medlemsstaterna bör också ta hänsyn till förekomsten av nya varianter av SARS-CoV-2 som ger anledning till oro och därvid ta hänsyn till i vilken omfattning genomsekvensering utförs av andra medlemsstater. I meddelandet från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet och rådet Med förenade krafter mot covid-19 framhålls att medlemsstaterna snarast måste öka genomsekvenseringen till 5–10 % av de positiva testresultaten, vid behov genom att använda kapaciteten hos Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar för att identifiera hur varianterna utvecklas eller upptäcka nya.
- (11) Den stora samhällspridningen i de flesta medlemsstater innebär att resor kommer att fortsätta att utgöra en särskild utmaning. Det bör starkt avrådas från alla icke nödvändiga resor, särskilt till och från högriskområden, tills den epidemiologiska situationen har förbättrats avsevärt, särskilt med tanke på utbrotten av nya varianter. Med tanke på att risken för infektion eller spridning är likartad för inrikes och gränsöverskridande resor bör medlemsstaterna säkerställa samstämmighet mellan de åtgärder som tillämpas på båda typerna av icke nödvändiga resor.

⁽⁴⁾ ECDC:s riskbedömning: Risk related to spread of new SARS-CoV-2 variants of concern in the EU/EEA, finns tillgänglig på: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/covid-19-risk-assessment-spread-new-sars-cov-2-variants-eueea>

⁽⁵⁾ Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar: Risk related to spread of new SARS-CoV-2 variants of concern in the EU/EEA, first update – 21 januari 2021. ECDC: Stockholm, 2021. Finns tillgänglig på: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/COVID-19-risk-related-to-spread-of-new-SARS-CoV-2-variants-EU-EEA-first-update.pdf>

- (12) I de muntliga slutsatserna från videokonferensen med Europeiska rådets medlemmar den 21 januari 2021 ⁽⁶⁾ konstaterade Europeiska rådets ordförande att gränserna måste hållas öppna för att se till att den inre marknaden fungerar, inbegripet flödet av viktiga varor och tjänster. Inga urskillningslösa reseförbud bör införas. Däremot kan åtgärder som begränsar icke nödvändiga resor i EU behövas för att minska spridningen av viruset. Utan att göra avkall på sina principer kan rådet behöva se över sina rekommendationer om resor inom EU och icke nödvändiga resor in i EU mot bakgrund av de risker som de nya virusvarianterna ger upphov till.
- (13) En samordnad strategi syftar till att förhindra återinförandet av kontroller vid de inre gränserna. Gränsstängningar, generella reseförbud och inställningar av flyg, landtransporter och sjöförbindelser är inte motiverade, eftersom mer riktade åtgärder, som obligatorisk karantän eller testning, har tillräcklig effekt och orsakar färre störningar. Systemet med gröna körfält ⁽⁷⁾ bör hålla i gång transportflödena, särskilt för att säkerställa fri rörlighet för varor och tjänster och därigenom förebygga störningar i leveranskedjan.
- (14) Alla inskränkningar i den fria rörligheten för personer måste fortsätta att tillämpas i enlighet med unionsrättens allmänna principer, i synnerhet principerna om proportionalitet och icke-diskriminering, även på grund av nationalitet. De åtgärder som vidtas bör därför inte gå utöver vad som är absolut nödvändigt för att skydda folkhälsan. Tydlig, aktuell och utförlig information till allmänheten är fortfarande avgörande för att säkerställa förutsägbarhet, klarhet kring rättsläget och efterlevnad från medborgarnas sida. Restriktionerna bör genomdrivas på lämpligt sätt och eventuella sanktioner bör vara ändamålsenliga och proportionella.
- (15) Den 11 januari 2021 enades hälsosäkerhetskommittén om rekommendationer om en gemensam EU-strategi för isoleringsåtgärder för covid-19-patienter och karantänåtgärder för kontakter och resenärer. Hälsosäkerhetskommitténs rekommendationer ⁽⁸⁾ om karantänåtgärder för resenärer bör tillämpas av medlemsstaterna när de inför reserelaterad karantän. När det ställs krav på karantän för resor från ett högriskområde bör man överväga att förkorta den föreskrivna karantäntiden om ett test 5–7 dagar efter inresa visar negativt, såvida inte resenären utvecklar symtom.
- (16) Med tanke på ökningen av covid-19-testkapaciteten bör rekommendation (EU) 2020/1475 ändras så att medlemsstaterna ges möjlighet att kräva att resenärer som kommer från områden som inte klassificeras som "gröna" gör ett test före avresan.
- (17) Med tanke på den höga samhällsspridningen i områden som ska klassificeras som "mörkröda" bör personer som reser från sådana områden i icke väsentliga syften vara skyldiga att både göra ett test före avresan och sitta i karantän, i enlighet med hälsosäkerhetskommitténs rekommendationer, efter ankomst till destinationen. Om resenärer inte sitter i karantän där de är bosatta bör lämpliga fysiska karantänförhållanden samt skydd och vård av barn under karantänförhållanden säkerställas och överensstämna med WHO:s riktlinjer ⁽⁹⁾.
- (18) Om personer som återvänder till sin bosättningsmedlemsstat inte har kunnat göra ett test före avresan bör de tillåtas göra ett test efter ankomsten för att undvika att de hindras från att återvända till sina hem.

⁽⁶⁾ Ordförande Charles Michels muntliga slutsatser efter videokonferensen med Europeiska rådets medlemmar den 21 januari 2021 finns på <https://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2021/01/21/oral-conclusions-by-president-charles-michel-following-the-video-conference-of-the-members-of-the-european-council-on-21-january-2021/>

⁽⁷⁾ Meddelande från kommissionen om uppgradering av de gröna körfälten för transport för att hålla igång ekonomin under de nya utbrotten av covid-19-pandemin, COM (2020) 685 final, och kommissionens rekommendation (EU) 2020/2243 av den 22 december 2020 om en samordnad strategi för resor och transporter med anledning av den sars-cov-2-variant som observerats i Förenade kungariket (EUT L 436, 28.12.2020, s. 72).

⁽⁸⁾ Rekommendationer för en gemensam EU-strategi för isolering av covid-19-patienter och karantän för kontakter och resenärer, överenskomna av hälsosäkerhetskommittén den 11 januari 2021, https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/preparedness_response/docs/hsc_quarantine-isolation_recomm_en.pdf

⁽⁹⁾ WHO:s referensnummer: WHO/2019-nCoV/IHR_Quarantine/2020.3. Finns tillgänglig på: [https://www.who.int/publications/i/item/considerations-for-quarantine-of-individuals-in-the-context-of-containment-for-coronavirus-disease-\(covid-19\)](https://www.who.int/publications/i/item/considerations-for-quarantine-of-individuals-in-the-context-of-containment-for-coronavirus-disease-(covid-19))

- (19) Med tanke på den höga infektionsnivån i "mörkröda" områden bör resenärer med en nödvändig funktion eller ett nödvändigt behov också åläggas att göra ett covid-19-test och sitta i karantän, förutsatt att detta inte har en oproportionerlig inverkan på utövandet av deras grundläggande funktion eller behov, till exempel för att resenärens exponering för befolkningen i allmänhet på destinationsorten är mycket begränsad. Om en medlemsstat, med beaktande av den specifika epidemiologiska situationen, ändå kräver tester för transportarbetare och transporttjänstleverantörer bör detta inte leda till transportstörningar⁽¹⁰⁾. För att upprätthålla leveranskedjor bör kraven på karantän inte gälla för transportpersonal när de utövar denna nödvändiga funktion.
- (20) Restriktioner kopplade till resor över gränserna är särskilt störande för personer som korsar dem dagligen eller ofta för att gå till arbete eller skola, besöka nära anhöriga, söka läkarvård eller ta hand om närstående. Dessa personer bör inte behöva sitta i karantän när de passerar gränser för detta ändamål, med tanke på de allvarliga störningar detta orsakar för människors liv och försörjning och för ekonomin som helhet. Så länge den epidemiologiska situationen är jämförbar på båda sidor om gränsen förefaller det onödigt att kräva att dessa personer ska göra täta tester enbart på grund av att de passerar en gräns. En nära samordning mellan medlemsstaterna och de gränsöverskridande regionerna är fortsatt särskilt viktig.
- (21) Med tanke på den epidemiologiska situationens utveckling bör kommissionen, med stöd av Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar, regelbundet bedöma de kriterier, databehov och gränsvärden som anges i denna rekommendation, samt även om andra kriterier bör beaktas eller om gränsvärdena bör anpassas, och den bör översända sina resultat till rådet för övervägande, i förekommande fall tillsammans med ett förslag om ändring av rekommendationen.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS FÖLJANDE.

Rådets rekommendation (EU) 2020/1475 om en samordnad strategi för inskränkningar i den fria rörligheten med anledning av covid-19-pandemin ska ändras på följande sätt:

1. I punkt 10 ska led c ersättas med följande:

"c) Rött – om det samlade antalet bekräftade covid-19-fall under en 14-dagarsperiod är mellan 50 och 150 och andelen som testar positivt för covid-19 är minst 4 %, eller om det samlade antalet bekräftade covid-19-fall under en 14-dagarsperiod är över 150 men under 500."

2. I punkt 10 ska följande led införas som led ca:

"ca) Mörkrött – om det samlade antalet bekräftade covid-19-fall under en 14-dagarsperiod är minst 500."

3. I punkt 13 ska led a ersättas med följande:

"a) bör de ta hänsyn till skillnaden i epidemiologisk situation mellan 'orange', 'röda' eller 'mörkröda' områden och agera på ett proportionerligt sätt."

4. I punkt 13 ska led d ersättas med följande:

"d) bör de beakta teststrategier och ägna särskild uppmärksamhet åt situationen i områden med hög testfrekvens."

5. I punkt 13 ska följande led läggas till som led e:

"e) Medlemsstaterna bör också ta hänsyn till förekomsten av oroande varianter av SARS-CoV-2, särskilt varianter som ger högre smittsamhet och fler dödsfall, och omfattningen av utförd genomsekvensering, oavsett hur det berörda området klassificeras."

6. Följande punkt 16a ska införas efter rubriken "Gemensam ram för åtgärder som kan vidtas beträffande resenärer från områden med högre risk":

"16a Medlemsstaterna bör starkt avråda från alla icke nödvändiga resor till och från områden som klassificeras som 'mörkröda' och avråda från alla icke nödvändiga resor till och från områden som klassificeras som 'röda' enligt punkt 10.

⁽¹⁰⁾ Se kommissionens rekommendation (EU) 2020/2243 av den 22 december 2020 om en samordnad strategi för resor och transporter med anledning av den sars-cov-2-variant som observerats i Förenade kungariket, EUT L 436, 28.12.2020, s. 72.

Samtidigt bör medlemsstaterna sträva efter att undvika störningar i nödvändiga resor, för att hålla igång transportflödena i enlighet med systemet med gröna körfält och undvika störningar i leveranskedjorna och rörligheten för arbetstagare och egenföretagare som reser av yrkesmässiga eller affärsmässiga skäl.”

7. I punkt 17 ska leden a och b ersättas med följande:

- a) sitta i karantän/självisolering enligt hälsosäkerhetskommitténs rekommendation ⁽¹⁾, och/eller
- b) göra ett covid-19-test före och/eller efter ankomsten. Detta kan vara antingen ett RT-PCR-test eller ett antigenest som förtecknas i den gemensamma och uppdaterade förteckning över antigenest mot covid-19 som upprättats på grundval av rådets rekommendation av den 21 januari 2021 om en gemensam ram för användning och validering av antigenester i form av snabbtester och ömsesidigt erkännande i EU ⁽²⁾ av covid-19-testresultat i enlighet med de nationella folkhälsomyndigheternas beslut.”

8. I punkt 17 ska följande stycke utgå:

”Medlemsstaterna får erbjuda resenärer möjlighet att ersätta det test som nämns i led b med ett covid-19-test som görs före ankomsten.”

9. I punkt 17 ska följande stycke läggas till:

”Medlemsstaterna bör erbjuda tillräcklig testkapacitet och godta digitala testcertifikat, samtidigt som de ser till att detta inte försämrar tillhandahållandet av grundläggande offentliga hälso- och sjukvårdstjänster, särskilt när det gäller laboratoriekapacitet.”

10. Följande punkt ska införas som punkt 17a:

”17a Medlemsstaterna bör kräva att personer som reser från ett område som klassificeras som ’mörkrött’ enligt punkt 10 ca både gör ett covid-19-test före ankomsten och sitter i karantän/självisolering enligt hälsosäkerhetskommitténs rekommendation. Liknande åtgärder skulle kunna vidtas för områden med en hög förekomst av oroande varianter.

Medlemsstaterna bör anta, upprätthålla eller förstärka riskreducerande åtgärder, särskilt i områden som klassificeras som ’mörkröda’, öka testnings- och kontaktspårningsinsatserna och öka övervakningen och sekvenseringen av ett representativt urval av covid-19-fall i samhället, i syfte att kontrollera spridningen och effekterna av de nya varianterna av SARS-CoV-2 med ökad smittsamhet.”

11. Följande punkt ska läggas till som punkt 17b:

”17b Medlemsstaterna bör erbjuda personer som är bosatta på deras territorium möjligheten att ersätta ett test före ankomsten enligt punkterna 17 b och 17a med ett covid-19-test efter ankomsten, utöver eventuella tillämpliga krav på karantän/självisolering.”

12. Följande punkt ska införas som punkt 19a:

”19a Enligt punkt 17a bör resenärer som har en väsentlig funktion eller ett väsentligt behov och som reser från ett ”mörkrött” område uppfylla testkraven och sitta i karantän/självisolering, förutsatt att detta inte i oproportionerligt hög grad påverkar utövandet av deras funktion eller behov.

Genom undantag från detta bör transportarbetare och transporttjänstleverantörer enligt punkt 19 b i princip inte vara skyldiga att göra ett covid-19-test i enlighet med punkterna 17 b och 17a. Om en medlemsstat kräver att transportarbetare och transporttjänstleverantörer ska göra ett covid-19-test bör antigenester användas, och detta bör inte leda till transportstörningar. Om det skulle uppstå störningar i transport- eller leveranskedjan bör medlemsstaterna omedelbart avskaffa eller upphäva alla sådana systematiska testkrav för att de gröna körfälten ska fortsätta att fungera. Transportarbetare och transporttjänstleverantörer bör inte vara skyldiga att sitta i karantän i enlighet med punkterna 17 a och 17a när de utövar denna väsentliga funktion.”

⁽¹⁾ Rekommendationer för en gemensam EU-strategi för isolering av covid-19-patienter och karantän för kontakter och resenärer, överenskomna av hälsosäkerhetskommittén den 11 januari 2021, https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/preparedness_response/docs/hsc_quarantine-isolation_recomm_en.pdf

⁽²⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5451-2021-INIT/sv/pdf>

13. Följande punkt ska läggas till som punkt 19b:

"19b Som tillägg till undantagen i punkt 19a bör medlemsstaterna inte kräva att personer som bor i gränsregioner och reser över gränsen dagligen eller ofta för sitt arbete, företag, sin utbildning, familj, sjukvård eller vård, i synnerhet personer med kritiska arbetsuppgifter eller som är nödvändiga för kritisk infrastruktur, ska göra ett test eller sitta i karantän/självisolering. Om ett krav på testning vid resor över gränserna införs i dessa regioner bör frekvensen av tester för sådana personer vara proportionerlig. Om den epidemiologiska situationen på båda sidor om gränsen är jämförbar bör inga krav på testning i samband med resor införas. Personer som hävdar att deras situation omfattas av denna punkt kan åläggas att tillhandahålla skriftlig bevisning eller lämna in en förklaring om detta."

14. Punkt 21 ska ersättas med följande:

"21 Åtgärder som tillämpas på personer som anländer från ett område som klassificerats som 'mörkrött', 'rött', 'orange' eller 'grått' enligt punkt 10 får inte vara diskriminerande, vilket innebär att de även bör tillämpas på den berörda medlemsstatens egna återvändande medborgare."

Utfärdad i Bryssel den 1 februari 2021.

På rådets vägnar
A.P. ZACARIAS
Ordförande
